

**GYÖNGYÖSTARJÁN KÖZSÉG
POLGÁRMESTERÉTŐL**
3036 Gyöngyöstarján, Jókai Mór tér 3.
Tel: 37/372-025 Fax: 37/372-018
www.gyongyostarjan.hu

Szám: GYT/2308/2023
Tárgy: Beszámoló a község környezeti állapotáról

Előterjesztés Gyöngyöstarján Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 6. napján tartandó közmeghallgatására

**Beszámoló a község környezeti állapotáról
2022/2023**

*1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
51. § (3) bekezdés: „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot.”*

1. Környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása, helyi hatáskörben lévő környezetvédelmi feladatok ellátása

Polgármesteri hatáskörben, mivel a településen szmoghelyzet kialakulásával nem kell számolni, füstködriadót a polgármester nem rendelt el.
Zaj és rezgésvédelmi ügyben az előző beszámoló óta eltelt időszakban nem született határértéket megállapító határozat.

2. Környezetvédelem helyi szabályozása

2.1. A helyi környezet védelméről Gyöngyöstarján Község Önkormányzata Képviselő-testülete 12/2004 (V.1.) számú rendeletet alkotta, melynek legutolsó módosítása 2021. január 1-től hatályos. A rendelet egyes rendelkezései alkalmazásának tapasztalatai:

2.1.1. „4. § (3) Az épületbontásból kikerülő vagy egyéb építési törmeléknek számító hulladékot, valamint a közterületen felhalmozódott törmelékot, az építés, bontás befejezése után a tulajdonos, illetve az előidéző köteles haladéktalanul elhordani, illetve elhordatni, engedéllyel rendelkező hulladéklerakó telepre.”

Ismétlődő probléma, hogy építési-bontási, felújításból származó hulladék közterületen, külterületen kerül elhelyezésre. Az NHSZ gyöngyösi hulladékudvarában az ilyen jellegű hulladékok 250 kg/év/ingatlan mennyiségig elhelyezhetőek, ezen felül a gyöngyössolyosi kőbányában mint inert hulladék lerakó helyen elhelyezhetőek.

A Büntető Törvénykönyv 248. §-a az alábbiak szerint rendeli büntetni az ilyen cselekményeket:

„(2) Aki arra a célra hatóság által nem engedélyezett helyen

a) az emberi élet, testi épség, egészség, a föld, a víz, a levegő vagy azok összetevői, illetve élő szervezet egyedének veszélyeztetésére alkalmas vagy

b) jelentős mennyiségű

hulladékot elhelyez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha az (1) vagy a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt

a) veszélyes hulladéokra,

b) különösen jelentős mennyiségű hulladéokra, vagy

c) különös visszaesőként

követik el.”

A Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztálya a beszámoló időszakában nem kereste meg az önkormányzatot, hogy a külterületen, önkormányzati tulajdonú ingatlanon, ismeretlen személy által elhelyezett hulladékot szállítsa el. Egy esetben közérdekű bejelentésre történt hulladék elszállítása.

2.1.2. „5. § (3) Az ingatlan tulajdonosa köteles gondoskodni a házhoz vagy telekhez kapcsolódó járdaszakasz és nyílt vízelvezetésű árok, vagy a zöld sáv teljes területének a tisztán tartásáról,

gyommentesítéséről, a járda (járda hiányában 1,5 m széles sáv) és a járműsáv közötti kiépített vagy kiépítetlen terület gondozásáról, tisztán tartásáról, személtmentesítéséről, síkosságmentesítéséről. Az ingatlan tulajdonosa köteles az ingatlant határoló gyalogút (járda) mellett felburjánzó gaz irtására is (gyommentesítés) oly módon, hogy az útburkolat ne károsodjon. Az összesöpört szemetet háztartási szemétként kell kezelni.

(4) Az ingatlan tulajdonosa (kezelője, használója) a nyílt vízelvezetésű árokban köteles a vízelvezetést a levágott fű, gaz összegyűjtésével, az iszap és hordalék kitakarításával biztosítani.”

„16. § (3) Az ingatlant határoló gyalogút, járda melletti zöldterület, árok, útpadka fűvének nyírása, illetve kaszálása az ingatlan tulajdonosának, kezelőjének, használójának feladata. A kaszálásból, nyírásból származó növényi hulladékot köteles összegyűjteni, elszállítani (ömlesztve vagy zsákos állapotban).”

A Gyöngyöstarjáni Közös Önkormányzati Hivatal községüzemeltetési ügyintézője közterület ellenőrzés során ellenőrzi a rendelet betartását, 2023-ben az ingatlantulajdonosok részére 11 esetben küldött figyelmeztetést az önkormányzati rendelet betartására, melyet követően 6 ingatlantulajdonos a kötelezettségét teljesítette.

2.1.3. „21. § Belterületen gázüzemű üzemi zajforrás használata tilos.

22. § Külterületen gázüzemű üzemi zajforrás használata 22 és 6 óra között tilos. 6 és 22 óra között a gázüzemű üzemi zajforrás belterület felé nem irányítható.”

A lakosság és a mezőgazdasági termelők között konfliktust jelent betakarítás, szüret előtti időszakban a vadak gázüzemű berendezéssel történő riasztása. Az önkormányzat szabályozása ezek használatát lehetővé teszi, de az éjszakai használatot kizárja.

2.1.4 Az Önkormányzat környezetvédelmi alapja

2022-ben 86 400 Ft bevétele származott a környezetvédelmi alapnak talajterhelési díjból, melyet az önkormányzat ár- és belvízvédelmi feladatokra valamint közutak felújítására fordított.

2.2. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 48. § (4) bekezdés b) pontja az önkormányzat részére felhatalmazást adott az avar és kerti hulladék égetésének önkormányzati rendeletben szabályozására. A Képviselő-testület ezt a rendeletet megalkotta, de emellett a lakosság számára díjmentes zöldhulladékgyűjtéssel biztosítja az avar és kerti hulladék környezetterheléstől mentes elszállítását is. A tapasztalatok szerint sokan az elszállítás lehetőségével élnek is, de még gyakran előfordul, hogy az erre kijelölt hétfői napon az égetésből származó füst a község domborzati adottságai miatt megüledik.

3. Környezetvédelmi követelmények érvényesítése az önkormányzat fejlesztései során

Az önkormányzat 2021. évben fejezte be a polgármesteri hivatal, a művelődési ház és az általános iskola energetikai korszerűsítését, mely során az épületek energiafelhasználásának csökkentésével a CO₂-kibocsátás is csökken.

4. Önkormányzat vagy társulása által megszervezett közszolgáltatások

4.1 Ivóvíz- és szennyvízhálózat üzemeltetése

Az ivóvízellátás és szennyvízelvezetés biztosítása önkormányzati feladat, az ivóvíz és szennyvízhálózat tulajdonosa a Gyöngyös Városi Önkormányzat, üzemeltetője a Heves Megyei Vízmű Zrt.

A víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény (a továbbiakban: Vksztv) értelmében a víziközművek felújítása, fejlesztése, rekonstrukciója az ellátásra kötelezett Önkormányzat feladata. A felújítások a víziközmű üzemeltetője által megfizetett használati (bérleti) díj terhére valósulnak meg, a konkrét fejlesztések és felújítások a költségvetés készítése során kerülnek meghatározásra. A rekonstrukcióra kerülő gerincszakaszok kijelölése a csőtörések száma és az adott szakasz által ellátott fogyasztók száma alapján történik.

A használati díj kizárólag a víziközmű felújítására fordítható, a felhasználásról éves beszámolótt kell készíteni a felügyeletet ellátó Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal részére.

4.2 Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz (szippantott szennyvíz)

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz összegyűjtése és ártalmatlanításra való átadása az Önkormányzat által megszervezendő közszolgáltatás keretében történik, a közszolgáltató a Terra-Vita

Kft. (Eger, Grónay u. 10.) A közszolgáltatás legmagasabb díját az önkormányzat rendeletben határozza meg.

4.3. Hulladékkezelés

Gyöngyöstarján településen az NHSZ Észak-KOM Régió Kft. a közszolgáltató, a tényleges tevékenységet pedig alvállalkozóként az NHSZ Mátra Hulladékkezelő Nonprofit Kft. látja el. A település a feladatra önkormányzati társulásban vesz részt, melynek gesztora Gyöngyös Város Önkormányzata. A feladat 2023. július 1-jétől kikerült az önkormányzati feladatai közül, a MOL vezette konzorcium látja el a hulladékszállítást minden településen. Az önkormányzat hulladékszállításhoz szükséges vagyonelemeinek felmérése megkezdődött, a hulladékgyűjtő szigetek és a szelektív hulladékgyűjtő edényzetek használatáról megállapodás még nem született.

A központi jogszabályok értelmében a papír, üveg, fém- és műanyag csomagolóanyag szelektív gyűjtése kötelező, az önkormányzati rendelet értelmében pedig a szelektív gyűjtés házhoz menő gyűjtéssel valósul meg, melynek igénybevétele kötelező.

A hulladékgazdálkodással kapcsolatos lakossági tájékoztatás a hatályos jogszabályok értelmében a Közszolgáltató kötelezettsége, aminek – legalább is évente egy alkalommal - eleget tesz. A Közszolgáltatót segítve az önkormányzat is rendszeresen tájékoztatja a lakosságot minden, hulladék közszolgáltatással kapcsolatos kérdésről, így a szelektív gyűjtés helyes módjáról is.

A begyűjtött hulladékokat az NHSZ gyöngyösi telephelyén válogatják, majd hasznosításra adják át.

2018. július 1-jén hatályba lépett a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 13/2017. (VI.12.) EMMI rendelet, melynek 1. melléklet 3. pontja szerint jelentősen növekedett a zöldhulladék gyűjtés előírt gyakorisága. Településünkön az áprilistól novemberig tartó időszakban a gyűjtés kéthetente történik.

A közszolgáltatást igénybe vevő lakosok a gyöngyösi hulladékudvar szolgáltatásait is igénybe vehetik. A hulladékudvarban az alábbi anyagokat lehet elhelyezni:

Hulladékáram	HAK kód	Évenkénti behozható mennyiség
toner	08 03 17	10 db
fáradt olaj	13 02 05	korlátlan
szelektív	15 01 06	korlátlan
hungarocell	15 01 02	korlátlan
fa csomagolási hulladék	15 01 03	korlátlan
üveg	15 01 07	korlátlan
textil csomagolási hulladék	15 01 09	korlátlan
festék doboz	15 01 10	50 kg
olajos flakon	15 01 10	
hajtógáz (spray) palackok	15 01 11	10 kg
gumiabroncs	16 01 03	16db
olajszűrő	16 01 07	4 db
fékfolyadék	16 01 13	10 kg
fagyálló	16 01 14	60 kg
ólomakkumulátor	16 06 01	korlátlan
építési-bontási hulladék	17 01 07	1000 kg
textil	20 01 11	korlátlan
oldószerek	20 01 13	20 kg

növényvédőszer	20 01 19	10 kg
fénycsővek, izzók	20 01 21	korlátlan
étolaj, sütőzsír	20 01 25	korlátlan
festék	20 01 27	20 kg
nem veszélyes festékhulladék	20 01 28	50 kg
veszélyes anyagokat tartalmazó mosószer	20 01 29	10 kg
mosószer	20 01 30	20 kg
kiselejtezett elektromos berendezések Li-ion	20 01 33	korlátlan
elemek és akkumulátorok	20 01 33	korlátlan
veszélyes anyagokat tartalmazó, kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések	20 01 35	korlátlan
napelemek	20 01 35	korlátlan
kiselejtezett elektromos és elektronikus berendezések	20 01 36	korlátlan
fa hulladék	20 01 38	korlátlan
egyéb műanyag	20 01 39	korlátlan
egyéb fém hulladék	20 01 40	korlátlan
lom	20 03 07	600 kg

A gyöngyösi hulladékudvarról szóló tájékoztató alapján:

*„A hulladékudvarban leadni kívánt hulladékokat kizárólag mérhető módon tudjuk csak átvenni. **Az ömlesztett hulladékokat** (pl.: építési törmelék, textil stb.) **zsákolt vagy dobozott formában kell a mérlegelésre előkészíteni.** Az egyes hulladék típusokat ne csomagolják egybe, fajtánként szét kell válogatni és minden esetben mérlegelés szükséges.*

*Az új, szigorúbb mérlegelési rendszer következtében a **hulladékok átvételi ideje jelentősen megnövekedhet**, ezért türelmüket kérjük!*

*A hulladék mérlegre helyezésében és a kijelölt helyre történő **rakodásban a hulladékudvaros kollégánk nem tud a segítségükre lenni**, a nagy méretű vagy súlyú hulladékok esetében a rakodáshoz hozzanak magukkal segítséget!*

A hulladékudvarban leadható mennyiségek is változnak, amelyekről bővebb információt a későbbiekben tudunk majd adni, a leadható mennyiségek megtatálhatóak lesznek a www.nhszmatra.hu oldalon.

*Az itt meghatározott mennyiségen felüli hulladék átvételére **díjfizetés ellenében sincs lehetőség.***

A hulladékudvar szolgáltatásainak igénybevételére továbbra is az a magánszemély jogosult, aki, hulladékszállítási szerződéssel rendelkezik, közszolgáltatási díjfizetési kötelezettségnek eleget tett (díjhátraléka nincs), és aki a személyazonosságát (hivatalos, fényképes igazolvánnyal) és lakcímét (a fényképes igazolvány adataival összhangban álló lakcímkártyával) hitelt érdemlően képes igazolni! NHSZ Mátra Hulladékkezelő Nonprofit Kft.”

2023-tól a lomtalánítás rendje megváltozott: a szolgáltató által kijelölt időpontban a községben kijelölt gyűjtőpontokról szállítja el a lomokat az NHSZ Mátra Nkft. évente egy alkalommal.

Az Ingyen piacban rendszeresen jelennek meg olyan hirdetések, melyek „teljes lomtalánítást”, hagyték felvásárlást kínálnak. Az ingatlantulajdonos kizárólag a közszolgáltatónak jogosult hulladékot átadni, a „vállalkozónak” átadott hulladék jelentős része a közterületen köt ki, amiért első sorban az

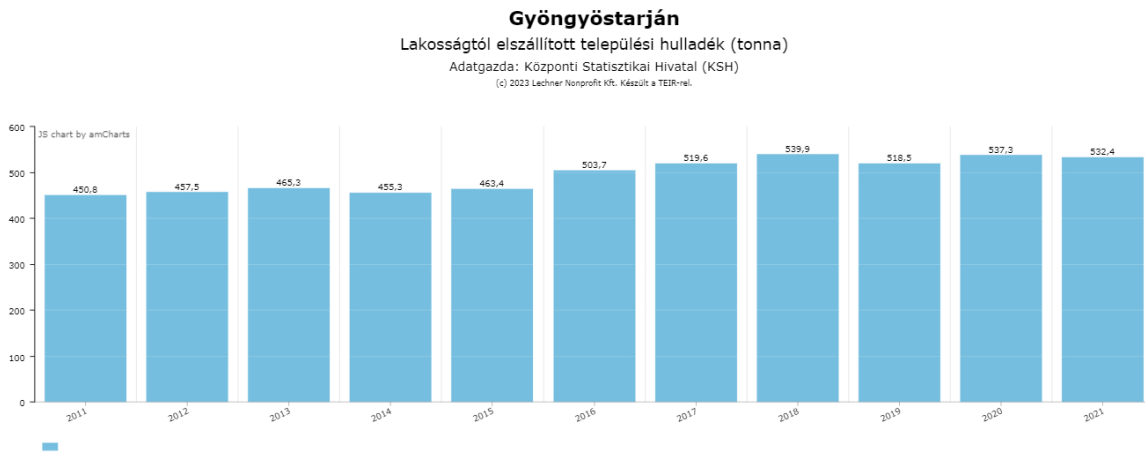
ingatlantulajdonos a felelős, mivel a hulladék tulajdonjogát kizárólag a Közszolgáltatóra ruházhatja át.

Az építési hulladékot a COLAS Északkő Kft. gyöngyösolymosi bányauzeme inert hulladék hasznosítására vonatkozó engedéllyel rendelkező telephelye átveszi.

Összes elszállított települési szilárd hulladék mennyisége (tonna)

Települési szilárd hulladéknak minősül a - háztartási hulladék: az emberek mindennapi élete során a lakásokban, valamint a pihenés, üdülés céljára használt helyiségekben és a lakóházak közös használatú helyiségeiben és területein, valamint az intézményekben keletkező, - közterületi hulladék: közforgalmú és zöldterületen keletkező, - háztartási hulladékhoz hasonló jellegű és összetételű hulladék: gazdasági vállalkozásoknál keletkező - külön jogszabályban meghatározott - veszélyesnek nem minősülő szilárd hulladék.

(forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/tablo/5>)

5. Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) internetes lapján elérhető adatok összegzése (Megjegyzés: az OKIR rendszer a beszámoló összeállításakor nem volt elérhető)

5.1. Az OKIR a következő típusú objektumok adatait tartalmazza Gyöngyöstarján közigazgatási területén:

- borászattal összefüggő tevékenységek 3 tétel (ebből 1 tétel megszünt)
- előkevert betongyártó telep 1 tétel
- sertéstelep és ivóvízkút 1 tétel (tudomásunk szerint nem működő)
- villanszerelő műhely 1 tétel
- autószerelő műhely 1 tétel (az üzemeltető nem üzemelteti)
- kereskedelmi és vendéglátó telephely 2 tétel (ebből 1 tétel megszünt)
- szennyvíztisztító telep 1 tétel
- Sertéstelep - hígtrágya tároló medence (600 m³) 1 tétel (nem beazonosítható helyszínen)
- nem veszélyes hulladék hasznosítás telephelye 1 tétel (hulladékgazdálkodási engedéllyel rendelkezik)
- kőbánya 3 tétel
- papír, karton és csomagolási hulladékok keletkezésének helyszíne 1 tétel
- 20 kV-os távvezeték 1 tétel
- nem veszélyes hulladékok átvevő hely 1 tétel (megszünt)

5.2. A legnagyobb kibocsátó telephelyek adatbázisa Gyöngyöstarján területére adatot nem tartalmaz.

5.3. Légszennyező anyag kibocsátásokról Gyöngyöstarján Községben 2019. és 2020. évi adatok állnak rendelkezésre. A Borhy tanya telephelyen mért adatok a következők:

2019	2020		
4479	4520	kg/év	Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂
1160	1170	kg/év	Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂

20	20	kg/év	Szilárd anyag
229	231	kg/év	Szén-monoxid

5.4. A felszíni vizek vizsgálatánál a Tarján patak 2019-es adatai állnak rendelkezésre:

ME- RESSZAM	ANYAG_NEV	MI- NI- MUM	MAXI- MUM	ATLAG	MERTEKEGY- SEG_NEV
8	Fenolftalein-lúgosság (p-lúgosság)	0	0,1	0,025	mmol/liter
8	Nitrit-nitrogén (NO ₂ -N)	0	0	0	gramm/liter
8	Ásványi nitrogén	0	0,006	0,001125	gramm/liter
8	Nitrát-nitrogén (NO ₃ -N)	0	0,003	0,000375	gramm/liter
8	Ortofoszfát	0	0,00429	0,002268	gramm/liter
8	Nitrit	0	0	0	gramm/liter
8	Ammónium	0	0,003	0,000375	gramm/liter
8	Nitrát	0	0,016	0,002375	gramm/liter
1	Szulfát	0,071	0,071	0,071	gramm/liter
8	Pentaklór-fenol	0	0	0	mg/l
2	2,4-DCP	0	0	0	mg/l
8	Klorid	0	0,055	0,012375	gramm/liter
8	Vezetőképesség	0	882	210	mikroSie- mens/centimé- ter
8	para-terc-oktilfenol	0	0	0	mg/l
8	Oldott oxigén (oxigén telítettségi szá- zalék)	0	117	31,625	százalék
3	Hidrogén-karbonát	0	0	0	gramm/liter
8	Réz (oldott)	0	0,000004	0,000001	mg/l
1	Szerves szén (TOC) összesen, mint összes C, vagy COD/3	0	0	0	gramm/liter
8	Oxigén (oldott)	0	0,015	0,003875	gramm/liter
8	Cink (oldott)	0	0,000083	1,59x10 ⁻⁵	mg/l
8	Arzén (oldott)	0	0,000016	5,13 x10 ⁻⁶	mg/l
8	Ammónia-ammónium-nitrogén	0	0,002	0,00025	gramm/liter
3	Karbonát	0	0	0	gramm/liter
8	Ólom (oldott)	0	0,000002	5 x10 ⁻⁷	mg/l
8	Metilorange-lúgosság (m-lúgosság)	0	4	1	mmol/liter
8	Higany (oldott)	0	4 x10 ⁻⁸	1 x10 ⁻⁸	mg/l
8	Összes szerves nitrogén (N-ben)	0	0,002	0,000875	gramm/liter
8	Kadmium (oldott)	0	1 x10 ⁻⁷	3,75 x10 ⁻⁸	mg/l
8	Klorofill-a	0	6,85 x10 ⁻⁵	1,24 x10 ⁻⁵	gramm/liter
8	Króm (oldott)	0	0,000001	3,75 x10 ⁻⁷	mg/l
8	Metilorange-lúgosság (m-lúgosság)	0	4	1	mmol/liter
4	Oldott szerves szén (DOC)	0	0,008	0,002	gramm/liter
8	Levegő hőmérséklet	0	13	2,75	°C
8	Oxigénfogyasztás (KOIps) eredeti	0	0,009	0,003875	gramm/liter
8	Nikkel (oldott)	0	0,000005	1,13 x10 ⁻⁶	mg/l
8	Víz hőmérséklet	0	11	1,875	°C
8	Biokémiai oxigénigény (BOI ₅)	0	0,008	0,00225	gramm/liter
8	Összes foszfor	0	0,00174	0,000425	mg/l
8	Összes nitrogén	0	0,0125	0,005971	mg/l

Újabb adat nincs.

5.5. A szennyezőanyagok kibocsátásánál a szennyvíztisztító telep 2019. és 2020. évi adatai érhetőek el:

	2019	2020
KAJ_NEV	KI_ANYAG_MENNY_KG	KI_ANYAG_MENNY_KG
pH, határérték felett	null	null
pH, határérték alatt	null	null
Összes nitrogén	2122,783	3057,45
Szerves oldószer extrakt (olajok, zsírok)	40,053	39,81
Ammónia-ammónium-nitrogén	1209,586	925,99
Összes foszfor	340,446	84,4
Dikromátos oxigénfogyasztás (KOIk)	7289,555	7444,56
Biokémiai oxigénigény (BOI ₅)	2299,014	1134,6
Összes lebegő anyag	2242,94	676,78

A kibocsátott szennyvíziszap mennyisége 2020. évben 41,2 m³, szárazanyag tartalma 5,48 t/év.

6. Egyéb adatok

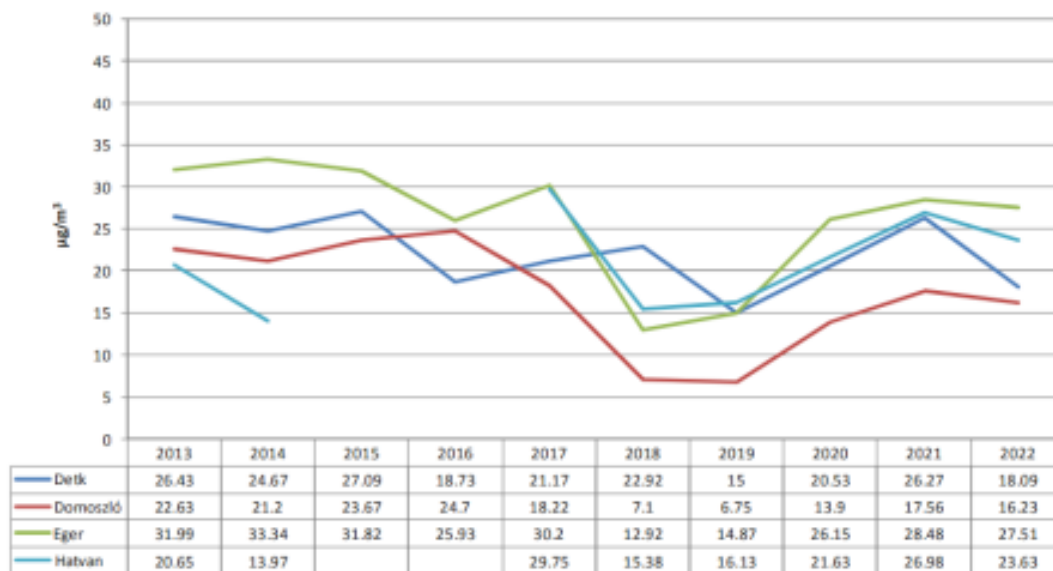
6.1. Az országos Légszennyezettségi Mérőhálózat Gyöngyöstarján községhez legközelebbi automata mérési pontja Gyöngyössolymos-Nyírjesen van. A 2022. évi adatok alapján az alábbi maximumokat mérték:

	Határérték	Maximum időpontja	Maximum értéke
SO ₂	125 ug/m ³	2023. 07. 01.	356,3
NO ₂	100 ug/m ³	2022. 11. 14.	86,2
O ₃	-	2023. 08.22	173,5
PM ₁₀	50 ug/m ³	2023. 01. 08.	44

(Forrás: <https://legszenyezettseg.met.hu/levegominoseg/meresi-adatok/automata-merohalozat/72/Ny%C3%ADrjes>)

4.3. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal illetékességi területe

4.3.1. Nitrogén-dioxid (NO₂) koncentráció alakulása 2013-2022 között a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal területén

Megjegyzés: A nitrogén-dioxid mérőpontokat az illetékes kormányhivatal, saját jogkörben eljárva, 2022 augusztusban véglegesen leállította.

Forrás: 2022. évi összesítő értékelés hazánk levegőminőségéről a manuális mérőhálózat adatai alapján <https://legszenyezettseg.met.hu/storage/media/ertekelesek/2022%20RIV%20ertekeles.pdf>

6.2. A 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet sorolja be a megye településeit a felszín alatti víz állapotá szempontjából fokozottan érzékeny, érzékeny, kevésbé érzékeny, valamint a kiemelten érzékeny felszín

alatti vízminőség-védelmi területen lévő települések kategóriába. Gyöngyöstarján Község besorolása felszín alatti vizek tekintetében: érzékeny.

6.3. Közműolló (%)

Közcatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya a vezetékes ivóvízhálózatba bekapcsolt lakások százalékában

(forrás: <https://www.oeny.hu/oeny/teir/#/tablo/5>)

6.4

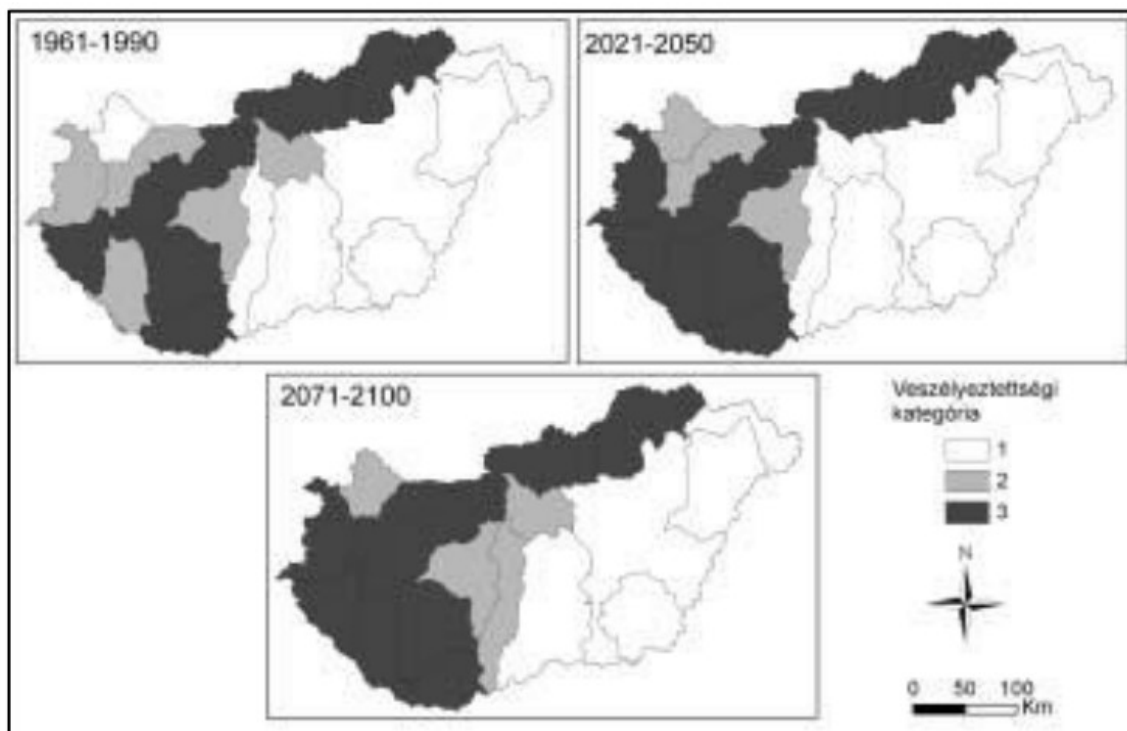
A Kormány 2022. április végén az 1242/2022. (IV. 28.) számú határozatával hirdette ki Magyarország második alkalommal felülvizsgált vízgyűjtő-gazdálkodási tervét (VGT3). Az első felülvizsgált árvízkezelési tervet (ÁKKT2) a Kormány az 1480/2022. (X. 13.) számú határozatával hirdette ki. A tervek nem csak Magyarország területére, hanem a Duna folyam teljes, nemzetközi vízgyűjtőjére is elkészültek a Duna Védelmi Nemzetközi Bizottság (ICPDR) koordinálásával.

A VGT3 célkitűzése, hogy összeegyeztesse a VKI 2027-re elérendő környezeti célkitűzéseit és az elérésüket biztosító intézkedéseket a mezőgazdaság, vidék- és területfejlesztés, energiatermelés, hajózás, turizmus, klímaalkalmazkodás és a fenntartható vízgazdálkodás igényeivel a vizek jó állapotának elérése érdekében, a szociális és gazdasági célkitűzések figyelembevételével. Az ÁKKT2 célja pedig, hogy keretet biztosítson az árvízkezelési intézkedések értékelésére és kezelésére, az árvizekkel kapcsolatos, az emberi egészségre, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt káros következmények csökkentése érdekében. (Elérhető: <https://cdn.kormany.hu/uploads/document/f/f4/f4d/f4d7c010cc9b7f2cbba8cf8ad85ed8ccdaa60519.pdf>)

Az ÁKKT2 megállapítása:

„A nemzeti és nemzetközi tudományos kutatások előrejelzések eredményei alapján összességében elmondható, hogy a csapadék mennyisége éves átlagban csökkenni fog Magyarországon, ugyanakkor gyakoribbá válnak a hirtelen lehulló, koncentrált és intenzív csapadékesemények. A csapadék ily módon való alakulása kedvez a villámárvizeknek, az előrejelített hőmérsékletemelkedéssel együttesen pedig az aszály kialakulásának. Egyes eredmények a következőket állapították meg a Tisza teljes vízgyűjtőjére: a 21. század végére a Tisza vízhozama a referencia időszakhoz (1961-1990) képest csökkenni fog február és március hónapokban, illetve júniustól novemberig; áprilisban és májusban pedig növekedést feltételeznek.”

9. ábra. A mezoregiók érzékenységének várható változása a villámárvizekre (1=gyenge, 2=közepes, 3=erős). (Csorba et al., 2012)

„Éghajlatváltozás hatásai kisvízfolyásokon

Várható hatások:

- a kisvízfolyások vízhozama szélsőségessé válik, a csapadékos nyári időszakban tartósan kiszáradhatnak, más esetekben villámárvizek várhatók
- a villámárvizek a kisvízfolyások mentén és a vízgyűjtők területén található településeket veszélyeztetik
- a kiszáradások veszélyeztetik a kisvízfolyások és vízgyűjtők ökológiáját, az élőhelyek fennmaradását”

A 2023. június 8-án Gyöngyöstarjánban bekövetkezett villámárvíz helyreállítási munkálatai során ezért figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy hosszabb távon is fennáll a település villámárvíz miatti veszélyeztetettsége.

2022. decemberében készült el a Tisza Részvízgyűjtő Vízügyi gazdálkodási terve – 2021 című dokumentum (https://vizeink.hu/wp-content/uploads/2023/04/02_Tisza/Tisza_RVGY.pdf)

A Gyöngyöstarján területén átfolyó Tarján-patakra a következő megállapítások szerepelnek az anyagban (A dokumentum elérhető: https://vizeink.hu/wp-content/uploads/2023/04/02_Tisza/Mellekletek_Tisza.zip) :

- a vízfolyás azonosítója: AEQ038
- a vízfolyás leírása: dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű
- Víztest átlagos közvetlen vízgyűjtő-mérete összetett vízfolyás víztesteknél [km²] : 37,4
- Teljes vízgyűjtő-méret [km²] : 70,4
- Villámárvíz mintaterület: nem
- Leggyakoribb vízhozam a közvetlen vízgyűjtőn (1981-2010) [m³/s]: 0,0401

Tervezett intézkedések:

- SZENNYVÍZTISZTÍTÓ TELEPEK ÉPÍTÉSE ÉS KORSZERŰSÍTÉSE: 1,5 Csapadékvíz szennyvízcsatornára történő rákötéseinek csökkentése, egyéb külső vizek kizárása, különösen a felszíni, vagy felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint védett területeken

- 2. MEZŐGAZDASÁGI EREDETŰ TÁPANYAGSZENNYEZÉS CSÖKKENTÉSE: 2.1 Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrátérzékeny területek)
- EGYÉB, KOMMUNÁLIS SZENNYVÍZTISZTÍTÓKRA VONATKOZÓ INTÉZKEDÉSEK: 9 A KÖLTSÉGMEGTÉRÜLÉS ELVÉNEK ALKALMAZÁSA A MEGFIZETHETŐSÉG FIGYELEMBEVÉTELÉVEL A LAKOSSÁGI VÍZSZOLGÁLTATÁS TERÜLETÉN
- EGYÉB, DIFFÚZ SZENNYEZÉST CSÖKKENTŐ INTÉZKEDÉSEK (12; 14; 21): 12 MEZŐGAZDASÁGI TANÁCSADÁS VÍZVÉDELMI SZEMPONTTAL KIEGÉSZÍTETT RENDSZERE
- Emisszió leltárhoz információ gyűjtés: 14.2 Monitoring-rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése
- 15.2 A települési szennyvíztisztító telepen keresztül befogadóba vezetett lakossági eredetű elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása
- Természetvédelmi célú intézkedések a vízfolyáson és annak vízgyűjtőjén: 17.4 Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása
- 21.4 Települési eredetű, belterületi növénytermesztésből, állattartásból, közterületekről származó terhelések csökkentése

(A 2010. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terv a gyöngyöstarjáni szennyvíztisztító telep minősítésénél az alábbiakat tartalmazta: Szerves anyag tekintetében túlterhelt telep, amely terhelését időnként tovább növelik a borászati eredetű szennyvizek. A telep felülvizsgálata, intenzifikálása javasolt a határérték feletti szennyezés megszüntetése érdekében. A borászati eredetű szennyvizek felülvizsgálata, esetlegesen megfelelő előtisztító építése javasolt.)

Gyöngyöstarján, 2023. október 30.

Kiss Viktor polgármester